

Abstrakt

Artystyczne badanie „wibracji” wykracza poza zjawisko akustyczne, ukazując ją jako ontologiczną i kulturową siłę porządkującą relacje między dźwiękiem, ciałem a przestrzenią. Moje badanie stawia pytania o to, w jaki sposób wibracja funkcjonuje zarówno jako fizyczna obecność, jak i medium doświadczenia zbiorowego w środowiskach muzyki elektronicznej, a także jak te eksploracje mogą zostać rozszerzone na pole sztuk wizualnych — mój główny obszar zainteresowań i praktyki — jako strategia materialna, przestrzenna i konceptualna.

Punkt wyjścia stanowią studia z zakresu filozofii, etnografii oraz praktyki artystycznej. Odwołując się do *Sonic Warfare* Steve’a Goodmana, teorii „kłącza” Gilles’a Deleuze’a i Félix’a Guattariego, oraz kosmopolitycznego ujęcia Marcusa Boona, konstruuje ramy teoretyczne, w których wibracja rozumiana jest jako łącznik między ciałami, technologiami i środowiskami. Ramy te uzupełniam pracą terenową — wywiadami z DJ-ami i praktykami oraz obserwacją kultury klubowej — a także badaniem opartym na praktyce artystycznej, w szczególności realizacją jednej określonej instalacji: rzeźbiarskiego głośnika, który przekazuje dźwięk i wibrację poprzez dotyk i bliskość.

Wyniki badania pokazują, że wibracja nie tylko jest słyszana, ale również odczuwana, kształtując zbiorową wytrzymałość, praktyki kuratorskie oraz odmienne stany percepcji. Przeplatając analizę teoretyczną, obserwację etnograficzną oraz realizację artystyczną, projekt ten ukazuje wibrację jako siłę zarówno estetyczną, jak i społeczną — sposób na przemyślenie tego, jak dźwięk organizuje relacje między ludzkim i pozaludzkim w kontekście współczesnych praktyk performatywnych.

Słowa kluczowe: wibracja; ontologia; kultura klubowa; soniczna kontrola; sztuka instalacji; muzyka elektroniczna; performans

‘Poprzez skonstruowanie tej metody jako niereprezentacyjnej ontologii siły wibracyjnej, a tym samym rytmicznego węzła ciała, technologii i procesu sonicznego, mogą zostać ujawnione pewne ukryte afektywne tendencje współczesnych kultur miejskich początku XXI wieku.’

– Steve Goodman, *Sonic Warfare: Sound, Affect, and the Ecology of Fear*

Cel badania

Celem niniejszego badania jest eksploracja zjawiska wibracji jako zasady, która może przekształcać zarówno myślenie filozoficzne, jak i praktykę artystyczną. Moim zamiarem jest przyjrzenie się temu, w jaki sposób wibracja — często doświadczana przeze mnie w przestrzeniach klubowych — funkcjonuje nie tylko jako efekt akustyczny, lecz również jako siła redefiniująca przedmiotowość i bycie zbiorowe. Postrzegam wibrację nie tylko jako pojęcie poddane analizie, lecz przede wszystkim jako przeżywaną intensywność, którą odczuwam bezpośrednio jako performerka, tancerka i osoba doświadczająca dźwięku — intensywność, która domagała się następnie przełożenia na własną formę artystyczną.

Owo przeniesienie – od doświadczenia cielesnego do praktyki rzeźbiarskiej – stanowi sedno projektu. Poprzez stworzenie mojej najnowszej instalacji dążyłam do uchwycenia atmosfery, warstwy dźwiękowej i wrażeń tanecznego parkietu w jednym obiekcie, zdolnym przekazywać te intensywności innym. W ten sposób badanie nie ogranicza się jedynie do teoretyzowania wibracji, lecz nadaje jej materialny i wizualny kształt, ukazując, w jaki sposób koncepcje filozoficzne – a nawet metafizyczne – mogą być testowane, doświadczane i reinterpretowane w kontekście praktyki sztuk wizualnych.

Opis zastosowanych metod

Całościowym założeniem projektu jest metodologia oparta na praktyce artystycznej, łącząca pracę terenową o charakterze etnograficznym, refleksję teoretyczną oraz eksperyment artystyczny. Przyjmuję za zasadę podejście do wibracji nie tylko jako przedmiotu badań, ale również jako przeżywanego stanu, który jest testowany poprzez uczestnictwo, dialog i twórczość.

Proces badawczy ukształtowało podejście performatywne: przeprowadzałam i rejestrowałam wywiady związane z dźwiękiem, obserwowałam wydarzenia na żywo oraz organizowałam eksperymentalne warsztaty i wystawy, w których możliwe było testowanie wpływu dźwięku na doświadczenia sensoryczne. Te sytuacje stały się miejscami przecięcia teorii i praktyki, pozwalając na eksplorację wibracji zarówno na poziomie pojęciowym, jak i materialnym. Równolegle przyjąłam postawę badaczki-praktyka, koncentrując się na jakościowych wywiadach z DJ-ami, producentami i organizatorami. Podejście to pozostaje spójne z metodami stosowanymi w badaniach nad muzyką i mediami, gdzie zanurzenie w rzeczywistość kulturową odsłania dostęp do wiedzy ukrytej oraz praktyk często

niedostępnych dla osób z zewnątrz. Moja obecność w obrębie sceny klubowej zapewniła mi bliskość z badanym środowiskiem, ale jednocześnie ujawniła ograniczenia w zakresie możliwości uogólniania wyników, które pozostają związane z konkretnymi kontekstami czasowymi i lokalnymi.

Dopiero w momencie, gdy bezpośrednio przełożyłam moje badania na język instalacji, odniosłam wrażenie, że moje spojrzenie zyskało bardziej uniwersalny wymiar — wykraczający poza hermetyczne granice sceny klubowej, struktur społecznych czy konkretnych lokalizacji. Poprzez język sztuk wizualnych moja koncepcja może stać się dostępna również dla tych, którzy nigdy nie doświadczyli atmosfery wydarzeń performatywnych związanych z muzyką elektroniczną ani reakcji tłumu na tego rodzaju bodźce. Wierzę, że moje założenia teoretyczne mogą zostać odczytane poprzez sztukę. Mam nadzieję, że dzięki minimalistycznej formie udało mi się przekazać to, co uważam za istotę sceny klubowej, a jednocześnie stworzyć przestrzeń do refleksji nad egzystencjalnymi aspektami doświadczenia współczesnego człowieka. Taka refleksja wydaje mi się szczególnie ważna w świetle ciągłych pytań o to, jak dziś można prowadzić badania humanistyczne w sposób świadomy i odpowiadający na nowe wyzwania. Wreszcie, fundamentem zastosowanej metodologii jest praktyka artystyczna. Iteracyjne eksperymenty z dźwiękiem, instalacją i performansem stały się narzędziami badawczymi samymi w sobie. Każdy etap tworzenia generował nowe, materialne spostrzeżenia oraz stwarzał okazję do obserwacji sposobów, w jakie odbiorcy wchodzi w interakcję z wibracją, prezentowaną jako doświadczenie zarówno sensoryczne, jak i przestrzenne. Łącznie, te metody tworzą ramy, w których wibracja badana jest poprzez analizę, uczestnictwo i twórczość, zapewniając, że powstająca wiedza ma zarazem charakter teoretyczny, doświadczalny i artystyczny.